

Beleidsplan Sociale Veiligheid

– Brede school De Jutter Vlieland –

Mei 2017

INHOUD

Voorwoord

1. Inleiding
2. Visie en uitgangspunten
3. Schoolafspraken
4. Protocol voorkomen van en omgaan met incidenten
5. De aandacht functionaris en het leercentrum
6. Melden van incidenten

Bijlagen

1. Herstelrecht vragen
2. Non-gedrag-contract
3. Individueel protocol

Voorwoord

Wij zijn ervan overtuigd dat een goed contact met de leerling de basis is van leren. De herstelgerichte benadering helpt de relatie met de leerling goed te maken en te houden. De Jutter kiest voor de herstelgerichte benadering om de relatie met de leerling te optimaliseren, de sociale veiligheid in school te vergroten en de gevolgen van incidenten en pestgedrag op te lossen.

In de herstelgerichte benadering zijn uitgangspunten benoemd die verankerd worden in de programma's die de school (reeds) toepast.

Het betekent een schoolklimaat dat gebaseerd is op respect:

- Respect voor jezelf
- Respect voor de ander
- Respect voor de omgeving

Een herstelgericht benadering betekent dat er ruimte is voor gezamenlijk vaststellen en benoemen van schade, die ontstaat na het overtreden van gedragsegels. Vervolgens wordt gezamenlijk gekeken wat er nodig is om schade te herstellen, zodat ook de relatie hersteld kan worden.

Deze ideeën worden op de Jutter gehanteerd als uitgangspunt. Voor u ligt het beleidsplan voor de bevordering/handhaving van de sociale veiligheid van onze school.

1. Inleiding

Grensoverschrijdend gedrag dat leidt tot incidenten en pesten is van alle tijden en lijkt moeilijk te bestrijden. Na een aantal ernstige incidenten heeft staatssecretaris Dekker van Onderwijs eind maart 2013 aangekondigd dat er een nieuwe wet komt. Die bepaalt dat elke school een plan van aanpak moet hebben om pesten tegen te gaan. Daarnaast is het van belang dat scholen een sociale veiligheid-monitor hanteren en een vertrouwenspersoon en/of pestcoördinator aanstellen.

De Jutter heeft een beleidsplan sociale veiligheid. Daarin beschrijven we het plan van aanpak om pesten tegen te gaan en te voorkomen, hoe sociale veiligheid gemonitord wordt en wie, als aandacht functionaris sociale veiligheid is aangesteld en welke taken daarbij horen. Dit beleidsplan is dus meer dan een pestprotocol of een plan van aanpak. Dit beleidsplan sociale veiligheid beschrijft de uitgangspunten en de praktische uitvoering van het optimaliseren van het schoolklimaat, het voorkomen van en het omgaan met incidenten.

2. Visie en uitgangspunten van De Jutter

We kiezen voor een preventieve aanpak, uitgaand van een samenhangend continuüm van afspraken, gedragingen en acties.

Door het team van de Jutter zijn de volgende uitgangspunten vastgesteld om tot dit veiligheidsplan te komen:

- Ik ben oké, jij bent oké, samen komen we eruit
- Ongewenst gedrag is een manier waarop een leerling zegt: ik wil dat je anders met mij omgaat.
- Herstelrecht is de kans om fouten goed te maken en zo te groeien door je misstap. Niemand wordt uitgesloten.
- De school biedt rust en veiligheid en er is aandacht voor iedereen
- Medewerkers gaan eenduidig en consequent om met het schoolklimaat en steunen elkaar
- Vanuit de ontmoeting gaan we naar toenadering, verbinding en komen uiteindelijk tot wederzijdse betrokkenheid.

De Jutter wil een herstelgerichte benadering hanteren. Dit betekent dat iedereen het recht heeft om schade die hij heeft aangericht te herstellen. Schade kan materieel, fysiek en emotioneel zijn. Hiertoe moet de schade worden vastgesteld en afgesproken worden wat nodig is om die te herstellen. Zowel voor de dader, het slachtoffer en andere betrokkenen staat die schade nieuwe kansen, een nieuwe start in de weg. Sterker nog: het kan de bron zijn voor nieuwe conflicten.

Herstelrecht gaat daarom een flinke stap verder. Daarin wordt vooral aandacht besteed aan herstel van de verhoudingen.

Basisvragen daarbij zijn:

- Wat is er gebeurd?
- Wat dacht je op dat moment en hoe denk je er nu over?
- Wie is er door het gebeurde beschadigd, benadeeld, en hoe?
- Hoe zorgen we ervoor dat iedere betrokkene zijn kant van het verhaal kan laten horen?
- Wat is nodig om te herstellen wat gebeurd is?
- Wat leren we hierover voor de toekomst?

Dit gaat veel verder dan een gesprek met een dader of schorsing bij ontoelaatbaar gedrag. Steeds meer scholen in Nederland kiezen voor de herstelgerichte benadering.

Hans Oostrik legt in het artikel 'Herstelrecht als basis voor een verbindende school' uit wat dit betekent¹: 'Onderwijsinstellingen die kiezen voor Herstelrecht maken een fundamentele keuze. Zij staan voor een schoolklimaat dat gebaseerd is op respect:

- Respect voor jezelf
- Respect voor de ander
- Respect voor de omgeving

Alle omgangsregels worden getoetst op deze drie indicatoren. En alle gedrag van het schoolteam en de leerlingen wordt hieraan getoetst. Waar nodig worden regels aangepast of mensen aangesproken op hun gedrag. Met de bedoeling om er samen beter van te worden.

De schoolafspraken zijn ook op deze uitgangspunten gebaseerd. Dat schept duidelijkheid en structuur.

Hoewel Herstelrecht in de naam met zich meedraagt dat er iets te herstellen valt, dus dat er sprake is van een reactie, bijvoorbeeld bij een conflict, gaat het model in wezen veel verder. Volledig ingevoerd is het de basis van alle pedagogisch en didactisch handelen in de school. Het is daarmee ook een proactief of preventief model. Bij herhaalde, ernstige gedragsproblematiek, waarvan de oorzaken gedeeltelijk buiten de school kunnen liggen, werkt Herstelrecht curatief.

De mogelijkheden op een rijtje:

Preventief:

- benadrukt en gaat uit van ieders talenten en geeft de ruimte om jezelf te zijn en jezelf te mogen uiten.
- Creëert een gezond omgangsklimaat, waarin docenten en leerlingen vanuit wederzijds respect gedeelde verantwoordelijkheid dragen voor de eigen ontwikkeling, de relatie met anderen en de zorg voor de leeromgeving.
- Bevordert de onderlinge communicatie en het geven van feedback over lastige situaties en

¹ Op www.herstelrechtinhetonderwijs.nl

- Stimuleert tot (zelf)reflectie op leerprestaties.
gebeurtenissen, onder andere via kringgesprekken bij CV, MT, TT en/of mentoruur.
- Ieder schooljaar worden de veiligheidsthermometer en de SCOL afgenomen. De uitslagen worden geëvalueerd en indien nodig worden hier stappen in genomen om de veiligheidsgevoelens van de leerlingen te bevorderen.
- Leerlingen kunnen na advies van de leerkracht tot zichzelf komen in de stillerimte
- Hanteert het protocol voorkomen en omgaan met incidenten

Reactief: Herstelpraktijken, geënt op het *continuüm van Herstelrecht interventies*.

- Van informele (waarschuwend knipoogje) tot uiterst formele interventies
- Herstelgesprekken in drietallen met een gespreksleider of met de (les)groep in een kringgesprek
- hanteert het protocol omgaan met grensoverschrijdend gedrag
- Bespreken van conflicten en zoeken naar win-win oplossingen

Curatief: Werken met non-contracten en het protocol voorkomen van en omgaan met incidenten.

- Het opstellen van non-contracten en/of een omgangsprotocol door leerlingen met specifiek probleemgedrag.
- Het achterhalen van de achterliggende hulpvraag en de onderliggende behoefte
- Het zoeken naar oplossingsgerichte sancties in plaats van repressieve strafmaatregelen.

Repressief: schorsen of verwijderen.

Bij ernstige overtredingen kan een schorsing op zijn plaats zijn. De bedoeling daarvan is bezinning op het gebeurde, bewustwording van eigen verantwoordelijkheid en het voorbereiden op herstel. Altijd met de intentie te herstellen wat er is gebeurd.

Een leerling die alle bovengenoemde mogelijkheden naast zich neerlegt, kiest daarmee uiteindelijk voor een school zonder Herstelrecht. Dat betekent dat zo'n leerling de school zal verlaten, uit eigen keuze. Hij wordt dus niet verwijderd, maar gaat zelf'.²

Een aantal voorbeelden van hoe dit in de praktijk van het onderwijs uitwerkt, staat op de website www.herstelrechtinhetonderwijs.nl.

² Voor inspiratie en informatie: www.herstelrechtinhetonderwijs.nl; 'Handboek Alles over pesten' (J. Ruijgrok, 2010); http://www.tssmagazine.nl/media/2009/01/TSS_2009_februari_cirkels-tegen-uitsluiting.pdf; 'The Restorative Practices Handbook: For Teachers, Disciplinary Administrators and Administrators' (B. Costello e.a., 2009)

Herstelgericht werken zoals hierboven beschreven doe je niet zomaar even.

We hanteren hiervoor een aantal kaders:

- Grensoverschrijdend gedrag (waaronder pesten) is een probleem van alle betrokken partijen.
- De school biedt een veilig pedagogisch klimaat, waarin grensoverschrijdend gedrag als onacceptabel gedrag wordt ervaren.
- De school biedt preventieve lesactiviteiten aan, in alle groepen.
- Het team besteedt gezamenlijk aandacht aan een preventieve aanpak.
- De schoolregels worden samen met leerlingen gemaakt, zijn bij iedereen bekend en worden nageleefd.
- Het principe: 'straffen verandert geen gedrag' wordt gehanteerd. Zodra er een klacht is over gedrag gaan klager en aangeklaagde met elkaar in gesprek aan de hand van zogenaamde herstelrecht vragen.
- De school formuleert een taakverdeling waarbij de verantwoordelijkheden en rollen van de mentor, de leerkracht, de IBER, de directeur en de aandachtfunctionaris zijn beschreven.

Het boek 'In plaats van schorsen. Handboek herstelrecht in het onderwijs' (J. Ruigrok en H. Oostrik, 2007) levert hele concrete handvatten om bovenstaande aanpak te integreren in de onderwijspraktijk. Dit boek is besproken en als uitgangspunt gebruikt bij een studiedag in 2016 op de Stijgbeugel, waarin het team nieuwe schoolafspraken heeft geformuleerd.

3. Schoolafspraken:

Uitgangspunten:

Ik ben oké, jij bent oké.

Ik werk op school aan mijn toekomst.

We zijn samen verantwoordelijk voor een prettige sfeer op school.

Afspraken:

- **Je bent respectvol naar iedereen op school, naar spullen en omgeving.**
- **Je maakt geen herrie in de school en gaat alleen de klas uit als de leerkracht daar toestemming voor geeft.**
- **Je probeert problemen in de pauze eerst zelf op te lossen. Als het niet lukt vraag je hulp van de leerkracht en accepteer je diens advies.**
- **Je maakt je huiswerk en taken op tijd.**
- **Je telefoon is tijdens de les in de daarvoor bestemde mand in het lokaal.**
- **Er wordt geen alcohol gebruikt en er wordt niet gerookt op het terrein van onze school.**

Als je van deze afspraken af wilt wijken kan dat alleen na overleg met en goedkeuring van je mentor.

Bij het niet nakomen van de afspraken volgt eerst een gesprek en afhankelijk van de ernst een straf. Wij doen altijd incident meldingen aan ouders.

4. Protocol voorkomen van en omgaan met incidenten

Het schoolklimaat

Wij willen het schoolklimaat zo goed maken dat er geen incidenten plaats zullen vinden. Door positieve beïnvloeding van het schoolklimaat zijn we proactief, preventief bezig.

Hiertoe zijn de volgende afspraken gemaakt:

Er wordt gewerkt vanuit het uitgangspunt 1: *Ik ben oké, jij bent oké. Samen komen we eruit.*

- De leerling moet zich welkom en veilig voelen.
- De aandacht wordt met begroeting elke lesuur naar de leerling gericht. De les dag wordt met een groet afgesloten.

Er wordt gewerkt vanuit het uitgangspunt 2: *Ik werk op school aan mijn toekomst.*

- Er is een stilleruimte waar een leerling bij oplopende spanning tot zichzelf kan komen.
- De gevoelens van veiligheid van de leerlingen worden elk schooljaar in kaart gebracht met de Veiligheidsthermometer. De uitslagen worden geëvalueerd en indien nodig worden er acties genomen ter verdere optimalisering van het schoolklimaat.
- Er wordt gewerkt vanuit het uitgangspunt 3: *We zijn samen verantwoordelijk voor een prettige sfeer op school.*
- Er is rust in school.
- Incidenten worden direct op de herstelgerichte manier benaderd.

Wat is grensoverschrijdend gedrag naar de ander (waaronder pesten)?

Grensoverschrijdend gedrag zegt het al. Het gedrag gaat over de grens van wat acceptabel is, in de omgeving, in groepen en tussen mensen.

Een klimaat waarin incidenten plaatsvinden en gepest wordt, tast iedereen aan. In een klas waar steeds incidenten plaatsvinden, kunnen leerlingen en docenten slachtoffer worden. Dit gedrag moet dan ook door iedereen serieus worden genomen. Het lastige is dat veel gedrag zich in het verborgene afspeelt, zodat het moeilijk is om er greep op te krijgen. En zelfs als grensoverschrijdend gedrag wordt opgemerkt, weten omstanders niet altijd hoe ze ermee om kunnen gaan.

Medewerkers, ouders en medeleerlingen hebben oog voor de signalen van grensoverschrijdend gedrag. Ze tonen interesse en luisteren respectvol naar wat de leerlingen te vertellen hebben.

Hoe kan grensoverschrijdend gedrag naar de ander eruit zien?

Met woorden:

vernederen, belachelijk maken

schelden, met bijnamen aanspreken

dreigen

gemene briefjes

digitaal pesten

Lichamelijk:

trekken aan kleding, duwen en sjoeren

schoppen en slaan

krabben en aan haren trekken

wapens gebruiken

Achtervolgen:

opjagen en achternalopen

in de val laten lopen, klemzetten of rijden

opsluiten

Uitsluiting:

doodzwijgen en negeren

uitsluiten van/tijdens (privé) feestjes

bij groepsopdrachten

Stelen en vernielen:

afpakken van kledingstukken, schooltas, schoolspullen

kliederen op boeken

banden lek prikken, fiets beschadigen

Afpersing:

dwingen om geld of spullen af te geven

het afdwingen om iets voor de pestende leerling te doen.

Tussen een plagerij en pesten loopt een vage grens, die voor ieder persoonlijk verschillend is. Iedereen is gerechtigd zelf aan te geven wat hij als plagen acceptabel beschouwt.

Mogelijke oorzaken van grensoverschrijdend gedrag naar de ander

- Een vaak gevoelde anonimiteit (ik besta niet): als een daders zich verloren voelt binnen een grote groep, kan hij zich belangrijker maken door een ander omlaag te drukken.
- Het moeten spelen van een niet-passende rol.
- Een voortdurende strijd om de macht in de klas.
- Een niet-democratisch leefmilieu binnen de school; iemand is autoritair en laat op een onprettige wijze blijken dat hij de baas is.
- Dergelijke spanningen kunnen op een zondebok worden afgereageerd.
- Een gevoel van incompetentie op school (slechte cijfers of een laag niveau).
- Een zwak gevoel van autonomie (te weinig zelfstandigheid en verantwoordelijkheid) of juist een te sterk gevoel voor autonomie.
- Een negatief zelfbeeld, weinig eigenwaarde.
- Een problematische thuissituatie, negatief voorbeeldgedrag van ouders/verzorgers.
- Het gewend zijn aan een communicatie waarin grapjes maken centraal staat

De vijfsporenaanpak

Het Nationaal onderwijsprotocol ('pestprotocol') spreekt van een vijfsporenaanpak. Deze houdt in:

De algemene verantwoordelijkheid van de school

De school zorgt dat de medewerkers voldoende informatie hebben over het pesten in het algemeen en het aanpakken van pesten. De school werkt aan een goed beleid rond pesten, zodat de veiligheid van leerlingen binnen de school zo optimaal mogelijk is waardoor een klimaat ontstaat waarin pesten bespreekbaar gemaakt kan worden. Alle medewerkers van de school vervullen in hun gedrag een voorbeeldfunctie; zij pesten elkaar niet en zijn alert op het signaleren en tegengaan van pestgedrag. Door het gebruik van leefstijl wordt pesten in lesgroepen voorkomen/tegengegaan

Het bieden van steun aan het slachtoffer

Het probleem wordt serieus genomen.

Er wordt uitgezocht wat er precies gebeurd is.

Er wordt overlegd over mogelijke oplossingen.

Het aanbieden van hulp door de mentor, de intern begeleider, de vertrouwenspersoon.

Het aanbieden van externe hulp, zoals een weerbaarheidstraining.

Het bieden van steun aan de dader

Het confronteren van de jongere met zijn gedrag en de gevolgen hiervan voor de gepeste.

De achterliggende oorzaken boven tafel proberen te krijgen.

Wijzen op het gebrek aan invoelend vermogen dat zichtbaar wordt in het gedrag.

Het aanbieden van hulp (desnoods verplicht) door de mentor, internbegeleider/teamleider, de vertrouwenspersoon.

Het aanbieden van externe hulp, zoals een cursus sociale vaardigheidstraining

Het betrekken van de middengroep bij het grensoverschrijdend gedrag naar anderen

De mentor bespreekt met de klas het pesten en benoemt de rol van alle leerlingen en die van de school hierin. Er wordt gesproken over mogelijke oplossingen en wat de klas kan bijdragen aan een verbetering van de situatie. De mentor komt hier in de toekomst op terug.

Het bieden van steun aan de ouders

Ouders die zich zorgen maken over pesten worden serieus genomen.

De school werkt samen met de ouders om het pesten aan te pakken.

De school geeft adviezen aan de ouders in het omgaan met hun gepeste of pestende kind.

De school verwijst de ouders zo nodig naar deskundige hulpverleners.

De ouders van leerlingen die gepest worden, kunnen er moeite mee hebben, dat hun kind aan zichzelf zou moeten werken. Hun kind wordt gepest en dat moet gewoon stoppen. Dat klopt, het pesten moet stoppen. Een gepest kind wil zich echter niet alleen veilig voelen op school; het wil ook geaccepteerd worden. Het verlangt ernaar om zich prettig en zelfverzekerd te voelen. Daar kan begeleiding of een sociale vaardigheidstraining aan bijdragen.

De Jutter onderschrijft het belang van de 5 sporen, maar wil het breder trekken en gaat daarom uit van een protocol sociale veiligheid (voorkomen van en omgaan met incidenten in bredere zin).

Protocol proactief omgaan met incidenten

Stap 0

Leerlingen en medewerkers dragen zorg voor een fijne werksfeer in de school er is aandacht voor elkaar, de veiligheid wordt gegarandeerd en er is sprake van een gezamenlijke start en afsluiting van de (les)dag

Stap 1

Door de mentor wordt geïnventariseerd of leerlingen problemen hebben met agressie-regulatie of grensoverschrijdend gedrag. Dit wordt aan de leerling zelf en aan de ouders gevraagd.

Wanneer hier sprake van blijkt te zijn worden leerling en ouders uitgenodigd voor een volgend gesprek met mentor en intern begeleider (stap 4).

Wanneer een leerling (zelf)saboterend gedrag vertoond wordt er door de mentor met de leerling een NON-gedrag contract opgesteld.

Stap 2

De schoolregels worden aan alle leerlingen (meerdere malen) uitgelegd.

Stap 3

Wanneer een leerling zonder dat deze bekend is met escalaties, blijkt in de schoolperiode grensoverschrijdend gedrag te vertonen, gaat deze leerling mee in het vervolg van het protocol en zal i.o.m. ouders en mentor een individueel protocol gemaakt worden. Bij (zelf) saboterend gedrag kan in eerste instantie ook gekozen worden door leerling en mentor het NON-gedrag contract op te maken.

Stap 4

Er vindt een gesprek plaats om een individueel protocol te maken met ouders, de leerling, de mentor en de intern begeleider, waarin de volgende zaken besproken worden:

- Voelt de leerling aankomen wanneer de spanning oploopt met mogelijke gevolgen van agressie of ander grensoverschrijdend gedrag?
- Waaraan merkt de leerling dat?
- Wat zien de ouders aan de leerling als de spanning toeneemt?

Er wordt een lijstje met signaal symptomen opgemaakt.

- Vervolgens wordt aan de leerling gevraagd wat hij/zij nodig heeft om de spanning omlaag te krijgen.
- Er wordt aan ouders gevraagd wat hun ervaringen zijn met het hanteren van de oplopende spanning van hun kind.

Er wordt een lijstje gemaakt met do en don'ts bij oplopende spanning.

- Soms is het opstellen van een NON-gedrag contract met de leerling een voldoende maatregel. Dit moet i.o.m. leerling en ouders vastgesteld worden.
- Met de leerling en ouders wordt besproken wat acceptabel is aan begrenzend gedrag naar de leerling vanuit leerkracht/school uit. (Bijvoorbeeld: vastpakken, waar, hoe mag de leerling uit de klas verwijderd worden). Er wordt afgesproken dat ouders geïnformeerd worden en op welke wijze.
- Van bovenstaande wordt een individueel protocol gemaakt, wat de mentor, leerling en ouders ondertekenen. Dit protocol gaat in de groepsmap. Collega's worden geïnformeerd over het bestaan van het protocol.

Protocol reactief omgaan met incidenten

Wat te doen bij onverwachts grensoverschrijdend gedrag tijdens de les?

Stap 1

Leerling corrigeren-aanspreken, uitleggen waarom gedrag in de klas niet kan, dus ophouden of klas verlaten. Werkt dit dan is de situatie naar tevredenheid afgesloten. Buiten de les zal een herstelgesprek met de leerling plaatsvinden.

Stap 2

Wanneer de leerling doorgaat, wordt de leerling verzocht om de klas te verlaten en zich te melden Bij de directeur. Bij de mentor zal op korte termijn een herstelgesprek plaats vinden.

Stap 3

Wanneer de leerling de klas verlaat, wordt na de les aan de leerling meegedeeld dat ouders ingelicht worden en dat leerling en ouders voor een protocol gesprek zullen worden uitgenodigd.

Stap 4

Wanneer de leerling de klas niet verlaat (hij/zij wil niet gaan, ondanks herhaaldelijk verzoek) en er is nog geen individueel protocol, dan zijn er op dat moment twee mogelijkheden:

1. De leerling wordt vanaf dat moment volledig genegeerd.
2. De klas verlaat het lokaal en laat de leerling alleen achter.

In beide gevallen worden ouders op de hoogte gesteld en samen met leerling uitgenodigd voor een gesprek om een individueel protocol vast te stellen. Wanneer een leerling echter niet meer uit zijn gedrag te halen is dat uit de situatie weggaan niet meer kan, is duidelijk dat er consequenties zullen volgen.

Wat te doen bij onverwachts grensoverschrijdend gedrag buiten de les om (pauzes)

Stap 1

Betrokken leerling wordt verzocht naar een aparte ruimte te gaan en rustig te worden.

Stap 2

Als de leerling rustig is vindt er een herstelgesprek plaats over het gebeurde. De leerkracht en leerling beslissen over wel of geen consequenties. Ouders worden op de hoogte gesteld wanneer er wel consequenties nodig zijn en dan wordt er in overleg met ouders eventueel een individueel protocol gemaakt.

Laatste stap in alle gevallen:

Wanneer de leerling niet rustig kan worden binnen de school en grensoverschrijdend gedrag blijft vertonen, worden ouders verzocht leerling van school op te halen.

Het hierboven weergegeven stappenplan is een algemene leidraad; als een interventie succes heeft, kunnen vervolgstappen achterwege blijven. Het in het stappenplan genoemde traject bij aanhoudend grensoverschrijdend gedrag is geen automatisme; per leerling wordt bekeken welke maatregelen het meest passend zijn.

5. De aandacht functionaris

De school heeft een aandacht functionaris. De aandacht functionaris is diegene die de sociale veiligheid op de school in de gaten houdt en mede zorgdraagt voor handhaving en/of verbetering hiervan. Dit doet de aandacht functionaris door:

- Jaarlijks de vragenlijst Sociale Veiligheid in te laten vullen door de leerlingen
- De resultaten van deze vragenlijst in kaart te brengen en te bespreken in het team.
- Indien nodig o.g.v. de gemeten resultaten voorstellen te doen ter verbetering van het schoolklimaat m.b.t. de sociale veiligheid.
- Mentoren en de herstelgespreksvoerder te ondersteunen in de te maken stappen ter voorkoming van en in omgaan met incidenten
- Aanspreekpunt te zijn over sociale veiligheid voor collega's en leerlingen
- Het beleidsplan sociale veiligheid jaarlijks met betrokkenen evalueren en indien nodig bijstellen.
- Zorg te dragen voor het uitoefenen van de rol van de aandacht functionaris bij incidenten

Deze rol houdt in:

- zij ondersteunt waar nodig mentoren tijdens de verschillende fasen in het proces
- zij biedt op vrijwillige basis individuele begeleiding aan de dader en het slachtoffer.
- zij verwijst indien nodig naar een externe sociaal-emotionele training.
- zij kan waar nodig een inbreng hebben tijdens de mentorlessen.

De aandachtfunctionaris richt zich dus specifiek op de sociale veiligheid binnen de school. De aandacht functionaris heeft een andere functie dan de vertrouwens persoon. De vertrouwenspersoon binnen de school is de coördinerend leerkracht, waar meldingen van onheuse bejegeningen en mogelijk mishandeling, misbruik, seksuele intimidatie in vertrouwen gemeld kan worden. De beschrijving van de taken van de vertrouwenspersoon zijn terug te vinden in het beleidsplan seksualiteit.

In de school is een stilleruimte. Leerlingen kunnen op deze plek tot zichzelf komen en rustig en zelfstandig werken. Leerlingen mogen naar de stilleruimte wanneer de leerkracht de leerling naar deze ruimte stuurt.

De redenen hiervoor kunnen zijn:

- de leerling is overbelast en moet tot zichzelf komen.
- de leerling heeft een plek nodig waar hij/zij rustig kan werken

- er heeft een incident plaatsgevonden met een andere leerling/docent. Er volgt een gesprek.
- de leerling heeft een lesuur zelfstandig werken en heeft toestemming om in de stillerimte te werken.

6. Melding van incidenten

Incidenten moeten altijd gemeld worden aan ouders en in het leerlingendossier. De leerkracht of andere medewerker die bij het schoolse incident aanwezig was doet de melding. Het formulier op de volgende bladzijde wordt gebruikt voor de melding.

Beschrijving en afhandeling incident

De leerkracht stelt de vragen en vult dit formulier in.			
Wanneer is het incident gebeurd?			
Waar is het gebeurd?			
Wie was erbij?			
Wat gebeurde er?			
Wat deed de ander?			
Wat wil je dat er nu gebeurt?			
Aankruisen		<i>Geef beschrijving/aanvulling</i>	
☐	de klas uitgelopen		
☐	iets gezegd, namelijk		
☐ geduwd, geslagen, geschopt		
☐	iets kapotgemaakt, namelijk ...		
☐	iemand uitgescholden		
☐	iemand gepest		
☐	Wat zijn de gevolgen van dit gedrag		
Wat gebeurde er daarna?	Zijn de ouders ingelicht?	Is de mentor ingelicht?	Evt. andere stappen
Is het incident uiteindelijk opgelost?	Zijn alle betrokkenen ingelicht?		

Bijlage 1

Herstelrecht vragen

Wanneer er een incident heeft plaats gevonden is het van belang zo snel mogelijk met dader en slachtoffer een herstelgericht gesprek te voeren. Onderstaande vragen zijn daar het hulpmiddel bij. Op de Jutter kan de mentor zelf deze gesprekken voeren.

HERSTELRECHTVRAGEN	
Deze vragen kunnen jou helpen wanneer je schade of last hebt ondervonden van het gedrag van een ander.	Als jij wordt aangesproken op je gedrag, kunnen deze vragen je helpen het probleem op een goede manier op te lossen
Wat is er precies gebeurd?	Wat is er precies gebeurd?
Wat dacht je toen het gebeurde?	Wat dacht je toen het gebeurde?
Hoe denk je er nu over?	Hoe denk je er nu over?
Wat zijn de gevolgen voor jou en anderen?	Wie hebben schade opgelopen door wat jij hebt gedaan?
Wat is er nodig om dat te herstellen?	Wat moet er gebeuren om dat te herstellen?

Bron/inspiratie: 'In plaats van schorsen'. Jan Ruigrok en Hans Oostrik, 2012

Bijlage 2 Het NON gedrag contract

NONgedrag contract van

Naam.....

1. De verklaring:

In de periode van tot

Zal ik volgend gedrag (wel/niet) laten zien (invullen).

2. De achterliggende reden voor het gedrag (Invullen):

3. Preventie

Om te voorkomen dat ik me niet aan het contract kan houden roep ik op de volgende manier hulp in

4. Ik vraag daarbij hulp van

Namen:

5. Sanctie

Als ik dit contract niet nakom zal ik (invullen tegenprestatie in overleg met de mentor vast te stellen)

6. Aldus opgemaakt:

Handtekening

Akkoord mentor:

Akkoord ondersteuners:

Datum:

Bijlage 3 Individueel protocol

Naam leerling:

Schooljaar:

Klas:

=====

Als ik gespannen ben:

- word ik druk en ga ik veel praten
- word ik onrustig
- krijg ik het warm en word ik rood
- trek ik me terug
- word ik boos (en kijk ik boos)
- anders, namelijk.....

=====

Als ik gespannen ben helpt het mij:

- als ik in de klas met rust gelaten word
- als ik een NON-gedrag- contract heb afgesloten
- als ik even naar de gang kan
- als ik even naar het toilet kan en water ga drinken
- als ik even naar buiten kan
- als ik me even moe kan maken (hard rennen buiten, boksen)
- als ik iets rustigs mag doen, zoals tekenen, schrijven, lezen
- anders namelijk.....

=====

Als ik niet meer rustig kan worden en ik daardoor storend en eng ben voor mijn medeleerlingen, mag en wil ik op de volgende manier uit de klas verwijderd worden:

..... Mijn ouders en ik geven toestemming om dit schooljaar het protocol te gebruiken wanneer dat nodig is.

Datum:

Handtekening leerling

Handtekening ouder

Handtekening mentor